

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/16224

6K.29

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-315/2379/5617

Konu : Yazılı soru önergesi

27/12/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 12/10/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-25841 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Mersin Milletvekili İsa Gök tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/16224 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-315//2376/5614
Konu : Yazılı soru önergesi

27/12/ 2010

Sayın İsa GÖK
Mersin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/16224 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

A- "Hâkimlik ve savcılık mesleği" kenar başlıklı 140 ıncı maddesinin yedinci fıkrasında,

"Hâkim ve savcı olup da adalet hizmetindeki idarî görevlerde çalışanlar, hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümlere tâbidirler. Bunlar, hâkimler ve savcılara ait esaslar dairesinde sınıflandırılır ve derecelendirilirler, hâkimlere ve savcılara tanınan her türlü haklardan yararlanırlar.";

B- "Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" kenar başlıklı, 7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la değiştirilen 159 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yedi asıl ve dört yedek üyesinin birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcıları arasından adli yargı hâkim ve savcılarınca, üç asıl ve iki yedek üyesinin birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idarî yargı hâkim ve savcıları arasından idarî yargı hâkim ve savcılarınca, dört yıl için seçileceği; beşinci fıkrasında da, birinci sınıf adli ve idarî yargı hâkim ve savcıları arasından seçilecek Kurul üyeliği için her hâkim ve savcının oy kullanacağı seçimlerde, en fazla oy alan adaylar sırasıyla asıl ve yedek üye seçileceği ve bu seçimlerin her dönem için bir defada ve gizli oyla yapılacağı;

C- 5982 sayılı Kanunla eklenen geçici 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde, "Yedi asıl ve dört yedek üye birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş olan adli yargı hâkim ve savcıları arasından, adli yargı hâkim ve savcıları tarafından Yüksek Seçim Kurulunun yönetim ve denetiminde seçilir...";

II- 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun "Tanımlar" kenar başlıklı 3 üncü maddesinde;

"Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Hakim:

1. Adli yargıda : Mahkeme başkan ve üyelerini, hakimleri, Yargıtay tetkik hakimleri ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan hakimleri,

2. İdari yargıda : Mahkeme başkan ve üyelerini, hakimleri, Danıştay tetkik hakimleri ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan hakimleri,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

b) Savcı:

1. Adli yargıda: İl ve ilçe Cumhuriyet başsavcılarını, Cumhuriyet başsavcı vekillerini, Cumhuriyet savcılarını, Yargıtay Cumhuriyet savcıları ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan savcıları,

2. İdari yargıda : Danıştay savcıları ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan savcıları,

İfade eder.”

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

III- Yukarıdaki hükümler çerçevesinde, Kurula seçileceği öngörülen adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının seçilme yeterliliğine ilişkin olarak, sadece “birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş” olma şartı getirilmiştir. Bu şart dışında hâkim ve savcılar için seçme ve seçilme yeterliliği bakımından başka herhangi bir şarta ve kısıtlayıcı hükme yer verilmemiştir. Ayrıca, hâkim ve savcı olup da adalet hizmetindeki idari görevlerde çalışan hâkim ve savcılar, hâkimlere ve savcılara tanınan her türlü haklardan yararlanacaklarını hükme bağlayan Anayasanın 140 ıncı maddesi ile hâkim ve savcıyı tanımlayan 2802 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi dikkate alındığında, görev ve sıfatları ne olursa olsun, birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş olan tüm hâkim ve savcılarının seçilme hakkına sahip olduğu açıktır.

IV- Diğer taraftan, Anayasaya 5982 sayılı Kanunla eklenen geçici 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde, Kurula seçilecek hâkim ve savcılar, Yüksek Seçim Kurulunun yönetim ve denetiminde yapılan seçimler neticesinde belirleneceği ve bu seçimlerde, 26/04/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu bende aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yüksek Seçim Kurulu da, 12/09/2010 tarihli halkoylamasının kesin sonuçlarının açıklanmasından sonra, geçici 19 uncu maddedeki hükmü göz önünde bulundurarak, 23/09/2010 tarihli ve 851 nolu kararına ek “Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki 07.05.2010 Tarih ve 5982 Sayılı Kanunun Geçici 19. Maddesinin (d) ve (e) Bentleri Hükümleri Gereği 17 Ekim 2010 Tarihinde Adli ve İdari Yargı Hakim ve Savcıları Arasından Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyeliği için Yapılacak Seçimlerde Uygulanacak Genelge”yi yayınlamıştır. Söz konusu Genelgenin, “Adaylar ve Seçmenler” kenar başlıklı 2 nci maddesinde,

“Bu Genelgede aday ve seçmen olarak adı geçen hakim ve savcılar, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 3. maddesinde sayılan meslek mensuplarıdır. (Anayasa 140/son md.)

Bu kapsama geçici yetki veya herhangi bir görevlendirme ile başka bir kurum ve kuruluşta görev yapan hakim ve savcılar da dahildir.”,

düzenlemesine yer verilmiştir. Bu düzenleme de, yukarıda ifade edilen, adaylar açısından birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş olma şartı dışında başka bir şart ve sınırlama getirilmediğinin açık bir göstergesidir.

Bu Genelgenin 2 nci maddesinin iptali amacıyla Danıştay’a açılan davada Danıştay Onuncu Dairesi 04/10/2010 tarihli, 2010/12425 Esas ve 2010-7266 Karar sayılı ilamıyla,

“...Genelge, 2575 sayılı Yasanın 24. maddesi kapsamında davaya konu olabilecek nitelikte bir düzenleyici işlem olmadığından, bu işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle açılan bakılmakta olan davanın ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülecek davalardan olmadığı anlaşılmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Öte yandan, Anayasanın 79. maddesinin ikinci fıkrasında, Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamayacağı hükmüne bağlandığından, Genelgenin idari davaya konu olabilecek bir işlem olup olmadığı hususunda da Anayasa hükmü açısından İdare Mahkemesince değerlendirilmesi gerekmektedir.”,

gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine ve dava dosyasının Ankara İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Ankara Yedinci İdare Mahkemesi de, 06/10/2010 tarihli ve E. 2010/2026, K. 2010/1644 sayılı ilamıyla, Anayasanın 79 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Yüksek Seçim Kurulu kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamayacağı gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine karar vermiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun gözetimi ve denetimi altında, yukarıda ifade edilen hükümler ve kararlar doğrultusunda, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş olan hâkimler ve savcılar arasından seçilecek üyelerin belirlenmesi amacıyla, hâkimler ve savcılar arasında görev ve sıfat ayrımı yapılmaksızın, 17/10/2010 tarihinde seçim yapılmış ve seçim sonuçları 24/10/2010 tarihi itibarıyla kesinleşmiştir.

Bilgilerinize sunulur.


Sadullah ERGİN
Bakan